CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Geografia**
Poziom:	**Poziom rozszerzony**
Formy arkuszy:	EGEP-R0-100
Termin egzaminu:	12 czerwca 2024 r.
Data publikacji dokumentu:	14 czerwca 2024 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2024[1]	
Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.2) Zdający odczytuje […] cechy środowiska przyrodniczego […] na podstawie map: topograficznej […]. III etap edukacyjny 1.4) Zdający identyfikuje położenie i charakteryzuje odpowiadające sobie obiekty geograficzne na fotografiach […] oraz mapach topograficznych.

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
kapliczka i pomnik przyrody
poza obszarem
150°

Zadanie 2. (0–1)

Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.2) Zdający odczytuje […] cechy środowiska przyrodniczego […] na podstawie map: topograficznej […]. III etap edukacyjny 1.4) Zdający identyfikuje położenie i charakteryzuje odpowiadające sobie obiekty geograficzne na fotografiach […] oraz mapach topograficznych.

Zasady oceniania
1 pkt – dwa poprawne argumenty.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. 2022, poz. 1698).

Przykładowe odpowiedzi
- Na tym odcinku bieg rzeki jest kręty, co stanowi atrakcję krajobrazową.
- Na tym odcinku rzeka jest otoczona kompleksami leśnymi, co podnosi jego walory krajobrazowe.
- Na tym odcinku rzeka na ogół płynie z dala od obszarów zabudowanych.
- Na tym odcinku rzeka przepływa przez zbiornik wodny (zalew), co może uatrakcyjnić spływ kajakowy.
- Na tym odcinku rzeki znajdują się wypożyczalnie sprzętu wodnego.
- Obecność plaży (w polu D5).

Zadanie 3. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	III etap edukacyjny Zdający: 6.7) […] wykazuje jej [sieci transportowej] wpływ na rozwój innych dziedzin działalności gospodarczej; 6.8) wykazuje konieczność ochrony środowiska przyrodniczego […] w Polsce […].

Zasady oceniania

1 pkt – dwa poprawne przykłady.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Niezelektryfikowana linia kolejowa jest miejscem emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, co niekorzystnie wpływa na drzewostan Roztoczańskiego Parku Narodowego w strefie buforowej szlaku kolejowego.
- Budowa szlaku kolejowego (infrastruktura) zaburzyła leśny krajobraz parku narodowego.
- Wycięto pas lasu pod nowe torowisko.
- Jest strefą emisji hałasu, co może płoszyć dzikie zwierzęta.
- Konieczność budowy mostu.

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […]. IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	III etap edukacyjny 3.7) Zdający rozpoznaje i opisuje […] formy rzeźby powstałe w wyniku działania czynników rzeźbotwórczych. 4.2) Zdający […] wykazuje zależności pomiędzy współczesną rzeźbą Polski a wybranymi wydarzeniami geologicznymi.

Zasady oceniania

1 pkt – podanie dwóch poprawnych różnic.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Wąwóz oznaczony literą B jest dłuższy niż wąwóz oznaczony literą A.
- Wąwóz oznaczony literą B jest głębiej wcięty.
- Wąwóz B jest bardziej rozbudowany.
- U wylotu wąwozu oznaczonego literą B nagromadziło się więcej deluwiów.
- Wąwóz oznaczony literą B jest starszy niż wąwóz oznaczony literą A.

Zadanie 5.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	IV etap edukacyjny 4.2) Zdający charakteryzuje sieć rzeczną […]. Zdający: 10.1) opisuje cechy ukształtowania powierzchni Polski i określa jej związek z budową geologiczną […]; 10.2) […] określa cechy środowiska decydujące o krajobrazie wybranych krain geograficznych Polski. III etap edukacyjny 4.2) Zdający […] wykazuje zależności pomiędzy współczesną rzeźbą Polski a wybranymi wydarzeniami geologicznymi.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Skały wapienne dominujące w podłożu podlegają procesom krasowym, dlatego wody powierzchniowe mogą wnikać pod powierzchnię terenu, przez co sieć cieków powierzchniowych jest rzadka.

Zadanie 5.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	6.1) Zdający omawia cechy głównych rodzajów gleb strefowych i niestrefowych. Zdający: 10.1) opisuje cechy ukształtowania powierzchni Polski i określa jej związek z budową geologiczną […]; 10.2) ocenia walory i określa cechy środowiska decydujące o krajobrazie wybranych krain geograficznych Polski.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

A

Zadanie 6. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego, życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	Zdający: 10.1) opisuje cechy ukształtowania powierzchni Polski i określa jej związek z budową geologiczną […]; 10.2) ocenia walory i określa cechy środowiska decydujące o krajobrazie wybranych krain geograficznych Polski.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne różnice.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Na Roztoczu są mniejsze gospodarstwa rolne (większa fragmentacja działek).
- Roztocze charakteryzuje się bardziej tradycyjną niż Wielkopolska strukturą upraw.
- Chów zwierząt na Roztoczu jest prowadzony w dużo mniejszym zakresie.
- W uprawach polowych na Roztoczu pomiędzy polami znajdują się liczne miedze.
- Na Roztoczu towarowość rolnictwa ma znacznie niższy poziom.
- Rolnictwo w Wielkopolsce charakteryzuje się wysoką intensywnością, a rolnictwo na Roztoczu jest tradycyjne.
- Gospodarstwa rolne w Wielkopolsce prowadzą działalność na obszarach o mniejszych spadkach terenu, dzięki czemu możliwe staje się osiąganie wyższych plonów.
- Jest tu niższy stopień specjalizacji niż w Wielkopolsce.

Zadanie 7. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […]. IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	III etap edukacyjny 1.6) Zdający określa położenie geograficzne oraz matematyczno-geograficzne punktów i obszarów na mapie. 2.2) Zdający posługuje się ze zrozumieniem pojęciami: […] czas słoneczny […].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne obliczenia i poprawna godzina czasu słonecznego w Kijowie.
1 pkt – poprawne obliczenia.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

30°30′E – 23°00′E = 7°30′
7°30′ × 4 minuty = 30 minut
13.30 + 30 minut = 14.00
Odpowiedź: 14.00

Zadanie 8.1. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	2.2) Zdający wskazuje konsekwencje ruchów Ziemi. 3.2) Zdający wskazuje przyczyny nierównomiernego rozkładu temperatury powietrza i opadów.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne przyporządkowanie trzech cech środowiska przyrodniczego Polski.
1 pkt – poprawne przyporządkowanie dwóch cech środowiska przyrodniczego Polski.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

N 4, S 3, E 2

Zadanie 8.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	10.1) Zdający opisuje cechy ukształtowania powierzchni Polski i określa jej związek z budową geologiczną […].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

FF

Zadanie 9.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […]. IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny Zdający: 3.2) wskazuje przyczyny nierównomiernego rozkładu […] opadów; 3.5) rozpoznaje strefę klimatyczną i typ klimatu na podstawie […] sum opadów. III etap edukacyjny 1.8) Zdający analizuje i interpretuje treści map […] tematycznych […].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne przyporządkowanie czterech czynników.
1 pkt – poprawne przyporządkowanie dwóch lub trzech czynników.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

Punkt 1: Q, E (*w dowolnej kolejności*)
Punkt 2: W, R (*w dowolnej kolejności*)

Zadanie 9.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […]. IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny Zdający: 3.2) wskazuje przyczyny nierównomiernego rozkładu […] opadów; 3.5) rozpoznaje strefę klimatyczną i typ klimatu na podstawie […] sum opadów. III etap edukacyjny 1.8) Zdający analizuje i interpretuje treści map […] tematycznych […].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

C, D (*w dowolnej kolejności*)

Zadanie 10. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […]. IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 1.4) Zdający interpretuje zjawiska geograficzne przedstawiane na wykresach […]. 10.3) Zdający charakteryzuje klimat Polski na podstawie danych liczbowych […]. III etap edukacyjny 4.4) Zdający podaje główne cechy klimatu Polski; wykazuje ich związek z czynnikami je kształtującymi [...].

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawnie wypełnione wiersze w tabeli.
1 pkt – dwa poprawnie wypełnione wiersze w tabeli.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

Klimatogram	Nazwa stacji meteorologicznej
A	Koszalin
B	Toruń
C	Białystok

Zadanie 11. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	1.4) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego […] oraz dokonuje ich weryfikacji, wykorzystując mapy tematyczne. Zdający: 3.1) wyjaśnia mechanizm cyrkulacji powietrza w [...] wyższych szerokościach geograficznych oraz opisuje przebieg procesów pogodowych (ruch mas powietrza, fronty atmosferyczne i zjawiska im towarzyszące); 3.6) przygotowuje krótkoterminową prognozę pogody na podstawie mapy synoptycznej.

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
A
A

Zadanie 12. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	Zdający: 1.3) interpretuje zjawiska geograficzne przedstawiane na wykresach [...]; 1.4) formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego […]. 4.3) Zdający rozpoznaje i opisuje cechy ustrojów rzecznych wybranych rzek.

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne przyporządkowanie dwóch rzek i podanie poprawnych nazw ich ustrojów rzecznych.
1 pkt – poprawne przyporządkowanie dwóch rzek.
albo
– poprawne przyporządkowanie jednej rzeki i podanie poprawnej nazwy jej ustroju rzecznego.
albo
– podanie poprawnych nazw dwóch ustrojów rzecznych.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
A. Tyber, śródziemnomorski.
B. Sekwana, oceaniczny.

Zadanie 13. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	IV etap edukacyjny 4.7) Zdający wskazuje na mapach zasięg obszarów współcześnie zlodzonych i ocenia wpływ zmian klimatycznych na zmiany zasięgu tych obszarów. III etap edukacyjny 10.14) Zdający przedstawia cechy położenia i środowiska geograficznego Antarktyki i Arktyki; podaje główne cechy i przyczyny zmian w środowisku przyrodniczym obszarów okołobiegunowych.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

B

Zadanie 14.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	IV etap edukacyjny 4.2) Zdający charakteryzuje sieć rzeczną […] na poszczególnych kontynentach. 6.2) Zdający wyjaśnia zróżnicowanie formacji roślinnych na Ziemi. III etap edukacyjny 1.8) Zdający analizuje i interpretuje treści map […] tematycznych […]. 3.4) Zdający podaje na podstawie map tematycznych zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi oraz wykazuje wpływ klimatu na zróżnicowanie roślinności i gleb na Ziemi.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

D

Zadanie 14.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	IV etap edukacyjny 4.2) Zdający charakteryzuje sieć rzeczną […] na poszczególnych kontynentach. III etap edukacyjny 1.8) Zdający analizuje i interpretuje treści map […] tematycznych […].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne cechy morza sprzyjające powstaniu delty.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Mała głębokość zbiornika wodnego / szelf przybrzeżny.
- Występowanie prądów przybrzeżnych o małej sile.
- Występowanie prądów morskich o małej sile / brak prądów morskich.
- Występowanie słabego falowania.
- Brak pływów / małe pływy.

Zadanie 15. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	IV etap edukacyjny 5.5) Zdający charakteryzuje zjawiska wietrzenia fizycznego i chemicznego (np. kras) oraz opisuje produkty i formy powstałe w wyniku tych procesów. Zdający: 10.2) ocenia walory i określa cechy środowiska decydujące o krajobrazie wybranych krain geograficznych Polski; 10.8) przedstawia dominanty środowiska krain geograficznych Polski […]. III etap edukacyjny Zdający: 1.2) odczytuje z map informacje przedstawione za pomocą różnych metod kartograficznych; 1.4) identyfikuje położenie i charakteryzuje odpowiadające sobie obiekty geograficzne na fotografiach […] oraz mapach topograficznych.

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne informacje.
1 pkt – dwie poprawne informacje.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
Fotografia – C
Forma – gołoborze
Makroregion – Wyżyna Kielecka

Zadanie 16. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	1.4) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego. 5.4) Zdający charakteryzuje główne procesy wewnętrzne prowadzące do urozmaicenia powierzchni Ziemi – wulkanizm […] oraz formy powstałe w ich wyniku..

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
PF

Zadanie 17. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	Zdający: 1.3) interpretuje zjawiska geograficzne przedstawiane […] na schematach […]; 1.4) formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego. 5.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne i przyrodnicze w dziejach Ziemi […].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
***A*E*C*D*F*B**

Zadanie 18.1. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający interpretuje zjawiska geograficzne przedstawiane na wykresach […]. Zdający: 8.2) opisuje etapy rozwoju demograficznego ludności na przykładach z wybranych państw świata; 8.3) ocenia konsekwencje […] regresu demograficznego w wybranych państwach. Zakres podstawowy Zdający: 1.2) Zdający charakteryzuje główne procesy demograficzne […]. III etap edukacyjny 5.1) Zdający wyjaśnia i poprawnie stosuje podstawowe pojęcia z zakresu demografii: przyrost naturalny, urodzenia i zgony […].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne obliczenia i poprawne wyniki.
1 pkt – poprawny wynik obliczeń ubytku naturalnego ludności.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

Przyrost / ubytek naturalny Polski w 2021 r.:
PN = liczba urodzeń – liczba zgonów
PN = 355 000 – 477 000 = –122 000
Przyrost rzeczywisty
−122 000 + 4483 = −117 517

W roku 2021 nastąpił ubytek rzeczywisty liczby ludności w wysokości −117 517

Zadanie 18.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający interpretuje zjawiska geograficzne przedstawiane na wykresach […]. Zdający: 8.2) opisuje etapy rozwoju demograficznego ludności na przykładach z wybranych państw świata; 8.3) ocenia konsekwencje […] regresu demograficznego w wybranych państwach. Zakres podstawowy Zdający: 1.2) Zdający charakteryzuje główne procesy demograficzne […]. III etap edukacyjny 5.1) Zdający wyjaśnia i poprawnie stosuje podstawowe pojęcia z zakresu demografii: przyrost naturalny, urodzenia i zgony […].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

się zmniejszy
ubytek

Zadanie 19. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 8.8) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie religijne ludności świata […]. III etap edukacyjny 1.2) Zdający odczytuje z map informacje przedstawione za pomocą różnych metod kartograficznych.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

PF

Zadanie 20. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 8.7) Zdający charakteryzuje strukturę etniczną i narodowościową ludności […]. III etap edukacyjny 1.2) Zdający odczytuje z map informacje przedstawione za pomocą różnych metod kartograficznych.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wypełnienie dwóch wierszy w tabeli.
1 pkt – poprawne wypełnienie jednego wiersza albo jednej kolumny w tabeli.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

2	Litwa
4	Niemcy

Zadanie 21. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający interpretuje zjawiska geograficzne przedstawiane […] w tabelach […]. III etap edukacyjny 5.1) Zdający wyjaśnia i poprawnie stosuje podstawowe pojęcia z zakresu demografii: przyrost naturalny, urodzenia i zgony […].

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

Chiny
Honduras
Somalia

Zadanie 22. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	8.4) Zdający charakteryzuje przyczyny i konsekwencje migracji ludności w różnych państwach. Zakres podstawowy Zdający: 1.2) charakteryzuje główne procesy demograficzne […]; 1.3) klasyfikuje migracje, podaje ich przyczyny i ocenia skutki tego zjawiska; charakteryzuje […] czynniki wpływające na atrakcyjność niektórych państw dla imigrantów.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzasadnienie dwoma argumentami.
1 pkt – poprawne uzasadnienie jednym argumentem.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Pozwoliłoby to na zmniejszenie deficytu pracowników w działach gospodarki, gdzie są wymagane wysokie kwalifikacje.
- Większa liczba osób z wyższym wykształceniem umożliwiłaby powstanie nowych firm lub dalszy rozwój już istniejących.
- Osoby mające wyższe wykształcenie bardzo często pracują w sektorze zaawansowanych technologii, co zwiększyłoby wartość polskiego PKB.
- Zatrudnienie takich imigrantów nie wymagałoby wydatkowania publicznych środków finansowych na wyszkolenie lub przekwalifikowanie innych osób.
- Imigranci pochodzą z krajów różnych kulturowo, co może być korzystne podczas realizacji niektórych projektów.

Zadanie 23.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	1.3) Zdający interpretuje zjawiska geograficzne przedstawione […] w tabelach […]. 9.2) Zdający […] charakteryzuje różne typy rolnictwa na świecie. Zakres podstawowy 2.2) Zdający opisuje główne obszary upraw i chowu zwierząt na świecie, wyjaśnia ich zróżnicowanie przestrzenne.

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
X – Argentyna
Y – Indie

Zadanie 23.2. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	1.3) Zdający interpretuje zjawiska geograficzne przedstawione […] w tabelach […]. 9.2) Zdający […] charakteryzuje różne typy rolnictwa na świecie. Zakres podstawowy 2.2) Zdający opisuje główne obszary upraw i chowu zwierząt na świecie, wyjaśnia ich zróżnicowanie przestrzenne.

Zasady oceniania
2 pkt – poprawny typ rolnictwa i uzasadnienie trzema poprawnymi argumentami.
1 pkt – poprawny typ rolnictwa i uzasadnienie dwoma poprawnymi argumentami.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
intensywne

Uzasadnienie np.:
- Zatrudnienie w rolnictwie jest niewysokie.
- Wysokie zużycie nawozów sztucznych na 1 ha.
- Duże zbiory zbóż z małej powierzchni (wysokie plony).
- Duża wydajność produkcyjna z małej powierzchni zasiewów.

Zadanie 24. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny – zakres podstawowy I. Rozumienie relacji człowiek-przyroda-społeczeństwo w skali globalnej […].	7.2) Zdający odczytuje na mapach aktualny podział polityczny. Zakres podstawowy 1.1) Zdający wyróżnia i charakteryzuje obszary o optymalnych i trudnych warunkach do zamieszkania w skali globalnej […].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawna nazwa państwa oraz dwie poprawne cechy środowiska przyrodniczego niesprzyjające w nim osadnictwu.
1 pkt – poprawna nazwa państwa oraz jedna poprawna cecha środowiska przyrodniczego niesprzyjająca w nim osadnictwu.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

Nazwa państwa o najniższej gęstości zaludnienia: Mongolia

Cechy środowiska przyrodniczego niesprzyjające osadnictwu w Mongolii np.:
– surowa zima (surowy klimat)
– niska średnia roczna suma opadów atmosferycznych
– mało żyzne gleby
– występowanie obszarów półpustynnych.

Zadanie 25.1. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
III. Proponowanie rozwiązań problemów występujących w środowisku geograficznym, zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju […].	Zakres podstawowy 3.5) Zdający wykazuje na przykładach pozaprzyrodnicze czynniki zmieniające relacje człowiek-środowisko przyrodnicze (rozszerzanie udziału technologii energooszczędnych, zmiany modelu konsumpcji, zmiany poglądów dotyczących ochrony środowiska).

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca dwa poprawne argumenty.
1 pkt – odpowiedź zawierająca jeden poprawny argument.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Rozwój gospodarczy można osiągnąć poprzez lokowanie przemysłu high-tech, który konsumuje niewiele energii elektrycznej, bez konieczności wzrostu produkcji energii.
- Wskutek postępu technicznego w krajach wysoko rozwiniętych następuje zmniejszenie energochłonności gospodarki.
- Zamykanie elektrowni węglowych jest rekompensowane przez wzrost produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, co może zaspokajać ewentualne rosnące potrzeby energetyczne kraju.
- Może następować dalszy rozwój wydajnych dla tworzenia PKB usług, które nie potrzebują dużej ilości energii elektrycznej.

Zadanie 25.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
III. Proponowanie rozwiązań problemów występujących w środowisku geograficznym, zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju […].	Zakres podstawowy 3.5) Zdający wykazuje na przykładach pozaprzyrodnicze czynniki zmieniające relacje człowiek-środowisko przyrodnicze (rozszerzanie udziału technologii energooszczędnych, zmiany modelu konsumpcji, zmiany poglądów dotyczących ochrony środowiska).

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

spowolnienie
na Morzu Północnym

Zadanie 26. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	1.3) Zdający interpretuje zjawiska […] przedstawiane na wykresach […]. 12.4) Zdający porównuje wielkość i strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce […].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.
1 pkt – poprawne uzupełnienie jednego wiersza w tabeli.
albo
– poprawne uzupełnienie jednej kolumny w tabeli.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

biomasa, D
wiatr, A

Zadanie 27. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	1.3) Zdający interpretuje zjawiska […] przedstawiane na wykresach […]. 9.4) Zdający charakteryzuje zmiany w strukturze zużycia energii postępujące wraz z rozwojem gospodarczym państw świata […].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne uzasadnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

– Kraje na wysokim poziomie rozwoju gospodarczego stosują technologie energooszczędne w większym stopniu niż kraje słabiej rozwinięte.
– Kraje słabiej rozwinięte rozwijają tradycyjny energochłonny przemysł.

Zadanie 28. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	5.1) Zdający opisuje […] rodzaje skał oraz ich gospodarcze zastosowanie […]. 7.2) Zdający odczytuje na mapach aktualny podział polityczny. Zakres podstawowy 2.8) charakteryzuje […] zróżnicowanie wykorzystania surowców energetycznych na świecie […].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.
1 pkt – poprawne uzupełnienie jednego wiersza w tabeli.
albo
– poprawne uzupełnienie jednej kolumny w tabeli.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

węgiel brunatny	C	1
rudy uranu	A	2

Zadanie 29. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	1.4) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe […] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego […]. 3.4) Zdający charakteryzuje strefy klimatyczne […] na Ziemi […].

Zasady oceniania

2 pkt – podanie trzech poprawnych cech klimatu.
1 pkt – podanie dwóch poprawnych cech klimatu.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

– wysoka temperatura powietrza
– duże nasłonecznienie
– niskie opady atmosferyczne
– mała wilgotność
– możliwość występowania silnych wiatrów.

Zadanie 30.1. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	Zakres podstawowy 3.1) Zdający formułuje problemy wynikające z eksploatowania zasobów odnawialnych i nieodnawialnych; potrafi przewidzieć przyrodnicze i pozaprzyrodnicze przyczyny i skutki zakłóceń równowagi ekologicznej; III etap edukacyjny 1.2) Zdający odczytuje z map informacje przedstawione za pomocą różnych metod kartograficznych.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne powstawania leja depresyjnego i zmiany jego zasięgu.
1 pkt – poprawne powstawania leja depresyjnego albo zmiany jego zasięgu.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
Wyjaśnienie powstawania leja depresyjnego:
- Lej depresji na obszarze przedstawionym na mapie powstał w wyniku wypompowywania wody podziemnej ze skał – działania niezbędnego do wydobycia węgla brunatnego z odkrywki „Bełchatów”.
- Lej depresji na obszarze przedstawionym na mapie powstał w wyniku grawitacyjnego odpływu wód podziemnych w kierunku odkrywki węgla brunatnego.

Przyczyna zmiany zasięgu leja depresyjnego:
- Zwiększenie zasięgu leja depresji jest związane z wypompowywaniem wody podziemnej z coraz niżej położonych pokładów węgla brunatnego w odkrywce „Bełchatów”.
- Zwiększenie zasięgu leja depresji jest związane z rozpoczęciem eksploatacji węgla brunatnego z odkrywki „Szczerców”.

Zadanie 30.2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	Zakres podstawowy 3.1) Zdający formułuje problemy wynikające z eksploatowania zasobów odnawialnych i nieodnawialnych; potrafi przewidzieć przyrodnicze i pozaprzyrodnicze przyczyny i skutki zakłóceń równowagi ekologicznej; III etap edukacyjny 1.2) Zdający odczytuje z map informacje przedstawione za pomocą różnych metod kartograficznych.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne mocna strona i słaba strona.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
Mocna strona:
- Farma wiatrowa wytwarza prąd bez emisji CO_2 (i innych gazów cieplarnianych), w przeciwieństwie do wysokiej emisji CO_2 z tradycyjnych bloków węglowych.
- Farma wiatrowa nie zatrudnia stałych pracowników (co ogranicza koszty), w przeciwieństwie do wysokiego zatrudnienia w tradycyjnej elektrowni węglowej.

Słaba strona:
- Farma wiatrowa może produkować prąd tylko podczas wietrznej pogody, natomiast elektrownia opalana węglem brunatnym pracuje w systemie ciągłym.

Zadanie 31.1. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących [...] życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności [...].	1.4) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz dokonuje ich weryfikacji, wykorzystując mapy […]. Poziom podstawowy 2.5) Zdający [...] dokonuje oceny zjawiska uzależnienia produkcji energii na świecie od źródeł zaopatrzenia surowców nieodnawialnych […].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Przez tę cieśninę jest transportowana ropa naftowa importowana przez kraje, w których będzie obserwowany wzrost zużycia tego surowca przy jednoczesnej zbyt małej produkcji własnej.
- Wysokie tempo rozwoju społeczno-gospodarczego krajów importujących ten surowiec, przy jednoczesnym braku własnych złóż, bądź przy zbyt niskiej produkcji krajowej, poskutkuje koniecznością zwiększenia importu ropy naftowej.

Zadanie 31.2. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących [...] życia i gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności [...].	7.2) Zdający odczytuje na mapach aktualny podział polityczny. 8.8) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie religijne ludności świata […].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.
1 pkt – poprawne uzupełnienie jednego wiersza albo jednej kolumny w tabeli.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

Indonezja, C
Singapur, B

Zadanie 32. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie [...] informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej [...].	9.6) Zdający analizuje kierunki geograficzne i strukturę towarową eksportu […] w wybranych państwach. Zdający: 12.5) przedstawia zmiany w gospodarce Polski spowodowane jej restrukturyzacją i modernizacją po 1990 r.; 12.6) wskazuje głównych partnerów handlowych oraz kierunki geograficzne i strukturę towarową wymiany międzynarodowej Polski.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

D